

เทศน์อบรมพระและฆราวาส ณ ศาลาใหญ่วัดป่าบ้านตาด

เมื่อบายวันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

รู้แจ้งโลกด้วยการภาวนา

วันนี้เป็นวันมหามงคลกับพี่น้องชาวพุทธเราทั้งหลายที่มาวมกัน ซึ่งมีทั้งพระและฆราวาสจำนวนมากมายังจะไม่ค่อยมี ประชุมกันนี้ศาลาหลังนี้กว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๖๐ เมตร แน่นด้วยผู้คนพระเณร มีคราวนี้ละเป็นคราวที่คนมากที่สุด ศาลาหลังนี้เรียกว่าน้อยไป ไม่พอกับคนที่มานั่งชุมนุมอยู่นี้ ท่านทั้งหลายมาวันนี้เพื่อมุ่งธรรมนำใจไปประพฤติปฏิบัติกายวาจาใจของตนให้เป็นคนดี พระดี สิ่งที่ดีนี้ใครก็ชอบ สิ่งที่ดีไม่มีใครชอบ แต่ชอบทำกัน ผลไม่ยอมรับในการกระทำของตนก็ผิด

การทำดียอมได้ดี การทำชั่วยอมได้ชั่วเสมอมา ปิดไม่ออก ใครทำดีอยู่ที่ไหนก็ดี อยู่ที่แจ้งก็ดี อยู่ที่ลับก็ดี ใครทำชั่วอยู่ที่แจ้งที่ลับก็เป็นความชั่วตลอดไป ท่านว่า นตฺถิ โลเก รโห นาม ความลับยอมไม่มีในโลก แม้จะลับหูลับตาใครแต่ก็ไม่ลับสำหรับผู้ที่ทำเสียเอง ทำอยู่ในที่มืดทั้งดีทั้งชั่วก็เป็นดีเป็นชั่วอยู่ในที่มืด ทำในที่แจ้งก็เป็นดีเป็นชั่วอยู่ในที่แจ้ง เพราะฉะนั้นจึงรักษาตนให้ดีอยู่ในสถานที่ทุกแห่ง ไม่ว่าจะแจ้งที่ลับดีอยู่กับเรา ไม่ได้ดีอยู่กับที่แจ้งที่ลับ ให้พากันตั้งใจประพฤติปฏิบัติ

แบบฉบับของชาวพุทธเรานี้ ก็เป็นแบบฉบับที่ถูกต้องเหมาะสมดีแล้วทุกอย่างหาที่ต้อติไม่ได้ ผู้ที่มาแสดงแบบให้เราฟังก็คือพระพุทธรเจ้า เป็นศาสดาเอกของโลกไม่มีใครเสมอเหมือน ว่าพระทัยคือใจก็บริสุทธิ์สุดส่วน ธรรมก็บริสุทธิ์ นำมาสอนโลกก็เป็นสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้วทุกอย่าง ควรแก่การที่จะนำไปประพฤติปฏิบัติดีดีกายวาจาใจของตนให้เป็นพระดี คนดี คนดีอยู่ที่ไหนก็ดี อยู่ที่แจ้งที่ลับดีทั้งนั้น ถ้าชั่วแล้วปิดไม่อยู่ อยากรู้ก็ชั่ว อยู่ในที่ลับก็ชั่ว อยู่ในที่แจ้งก็ชั่ว ฉะนั้นจึงต้องได้ระวังอยู่ที่ตัวของเราเองโดยไม่มีที่ลับที่แจ้งนั้นละเหมาะสมดี

พระเราก็มามากวันนี่ ให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ พระดีนี้สำคัญมาก พระดีพระช้วนี่สำคัญมาก ญาติโยมเขาเป็นผู้เดินตามพระ ถ้าพระวัดใดปฏิบัติดีปฏิบัติชอบบ้านนั้นเมืองนั้นย่อมชุ่มเย็น ให้คิดดีตัวอย่างอันดีงามแก่ประชาชน ให้ความร่มเย็นแก่เขาเป็นอย่างดี ถ้าวัดไหนพระปฏิบัติเหลวแหลกแหวกแนวไม่เป็นท่าแล้ว วัดนั้นเหมือนบ้านร้างเมืองร้าง เป็นร้างไปหมด ประชาชนญาติโยม-พระเณรกลายเป็นคนร้าง วัดร้างพระร้างไปหมด ไม่ดีเลย ถ้าตั้งใจปฏิบัติให้ดีงามอยู่แล้วอยู่ที่ไหนก็ชุ่มเย็น

เมืองไทยเราไปตั้งบ้านตั้งเรือนที่ไหนต้องสร้างวัดสร้างวาขึ้นเป็นคู่เคียงกัน ให้เป็นที่อบอุ่นสงบเย็นใจ พระเป็นผู้นำพาดำเนินในข้อวัตรปฏิบัติ ชี้แจงบอกสอนในสิ่งที่ดีงามทั้งหลาย เราก็ค่อยปฏิบัติตามท่าน พระเองก็ปฏิบัติตัวให้เป็นแบบฉบับตาม

หลักธรรมหลักวินัยของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าคืออะไร คือหลักธรรมหลักวินัย ใครปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามหลักธรรมหลักวินัยแล้ว ผู้นั้นเป็นผู้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าทุกอิริยาบถความเคลื่อนไหวไปมา เป็นผู้จะได้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าตลอดเวลาไปเลย ถ้าออกนอกกลุ่มนอกทางธรรมวินัยแล้ว แม้จะจับชายจีวรของพระพุทธเจ้าอยู่ก็ไม่เรียกว่าได้ตามเสด็จพระองค์นะ เพราะฉะนั้นจึงให้ต้อยู่ที่การประพฤติปฏิบัติ

พระเราสวยงามอยู่ที่ความประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรมเป็นเครื่องประดับพระให้สวยงามที่สุด ในโลกนี้ไม่มีอะไรจะสวยงามยิ่งกว่าศีลธรรมเป็นเครื่องประดับตน การมีศีลธรรมเป็นเครื่องประดับตนย่อมงดงาม ตัวเองก็มีความสงบร่มเย็น ไปที่ไหนก็สงบร่มเย็น อยู่ในป่าในเขาในบ้านที่ไหน ตัวเองเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมซึ่งเป็นของชุ่มเย็นอยู่แล้วก็มีความสงบเย็นใจ สบายไป

ตั้งพระท่านไปอยู่ในป่าในเขานั้นท่านไปภาวนานะนั้น ท่านไปสงบเย็นใจ ประพฤติตนชำระจิตใจให้มีความสว่างใจ ก็จะมีสว่างไสวขึ้นมา นำธรรมนั้นละมาสอนโลก อย่างพระพุทธเจ้าของเราท่านก็ประทับอยู่ในป่ากรุงพาราณสี ๖ ปี สำเร็จเป็นศาสดาเอกขึ้นมาสอนโลกจนกระทั่งทุกวันนี้ เป็นพุทธศาสนาปรากฏแก่ชาวพุทธทั่วโลก ดินแดน ก็เพราะการประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในที่สงบสงัด ดัดกายวาจาใจของตนให้ถูกต้องดีงามไปตลอด จนกลายเป็นศาสดาเอกของโลกขึ้นมา โลกได้กราบไหว้บูชาพระพุทธเจ้า ก็เพราะท่านประพฤติปฏิบัติองค์ท่านให้เป็นตัวอย่างอันดีแก่ชาวโลกต่อไป

เราเป็นลูกศิษย์ตถาคต เฉพาะอย่างยิ่งพระเณรเราอย่าโกโรโกโส โลเลโลกเลกใช้ไม่ได้นะ พระเราไม่มีอะไรสวยงาม ศีรษะก็โกนออกทั้งหมด เขาแต่งเนื้อแต่งตัวมีโรงเสริมสงเสริมสวย พระเราไม่มี ให้สวยด้วยอรรถด้วยธรรม สวยด้วยกายวาจาใจ สวยด้วยศีลด้วยธรรม ด้วยพระวินัย พระเรามาสวยอยู่ตรงนี้ ไม่ได้สวยอยู่ด้วยเครื่องแต่งเนื้อแต่งตัวอะไรเหมือนโลกเขาสวยกัน พระสวยสวยด้วยศีลด้วยธรรม ให้พากันจำเอานะพระเรา งามด้วยศีลด้วยธรรม ชุ่มเย็นด้วยศีลด้วยธรรม จิตใจสว่างไสวด้วยศีลด้วยธรรม ไม่ได้สว่างไสวด้วยพระอาทิตย์พระจันทร์อะไร สว่างไสวด้วยธรรมในใจ ใจมีธรรมแล้วใจเป็นความสว่างไสวสงบร่มเย็น ไปที่ไหนก็เย็นตาเย็นใจ อย่าห่างเหินจากศีลจากธรรม

เฉพาะพระเราคือการภาวนาเป็นสำคัญมากที่สุด การภาวนาชำระใจของตนซึ่งมันวอกแวกคลอนแคลน ดิ้นดิ้นอยู่ตลอดเวลาหาความสงบไม่ได้ก็คือใจ ละครลิ่งอยู่ที่ใจนั้นแหละ ให้ชำระใจด้วยจิตตภาวนาโดยมีสติเป็นเครื่องยับยั้งอยู่ตลอดเวลา ใจจะไม่คึกไม่คะนอง ใจไม่คึกไม่คะนองเสียอย่างเดียวก็น่าไม่สร้างความชั่วช้าลามกให้เรา เราก็มี

ความอยู่เย็นเป็นสุข สบายกายสบายใจ ดังที่พระไปภาวนาอยู่ในป่า ไปทำใจให้สงบ ไม่ให้คิดคะนอง มีความสงบจิตก็เป็นสมถธรรม จากนั้นแล้วก็ป็นสมาธิธรรมขึ้นมา สมาธิแปลว่าความแน่นหนามั่นคงแห่งความสงบของใจ

จากนั้นก้าวออกสู่ปัญญา พินิจพิจารณาธาตุขันธ์ กฏอนิจจัง ทุกขัง อนตตา อสุภะ อสุภังในร่างกายของเราทั้งของเขาทั้งของเรา เป็นป่าช้าผีดิบไปด้วยกันทั้งหมด ท่านเรียกว่ากองวิปัสสนากรรมฐาน พิจารณาถือเอาป่าช้านอกป่าช้าในมาเป็นหินลับปัญญา พินิจพิจารณาให้มีความกระจ่างแจ้งภายในจิตใจ จิตใจเมื่อได้รับการอบรมศึกษาลับหิน ด้วยสติปัญญาด้วยแล้วก็จะมีความสว่างขึ้นมาในใจ

พระกรรมฐานเรานั้นละสำคัญมาก พระนี้เป็นแนวหน้ามาก กรรมฐานๆ ก็คือว่า ที่ตั้งแห่งการงานที่เลิศเลอทั้งหลายเรียกว่ากรรมฐาน กรรมฐานท่านแยกออกมีห้า ประการ เกสา ผม โลมมา ขน นขา เล็บ ทันตาคือฟัน ตโจคือหนัง อันนี้ละมันหุ้มห่อ กระดุกให้หลง ภูเขาภูเขา หลงภูเขาไม่เหมือนกับหลงภูเรานะ หลงภูเรานี้พิลึก ภูเขาทั้ง ลูกไม่มีใครไปหลง แต่ภูเขาภูเขาในตัวของหญิงของชายหลงกันเต็มบ้านเต็มเมือง เต็ม โลกเต็มสงสาร เพราะไม่ได้พิจารณาตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าที่สอนไว้แล้วก็ไม่ มีอะไรยับยั้งซึ่งใจของเราห้ามไม่ให้คิดให้คะนองลงได้ มันก็คิดคะนอง จนจะตายจะ เข้าโหลงแล้วก็ยังไปหาร่องรำทำเพลงสนุกสนานอยู่ เป็นอย่างนั้นละจิต ความคิดความ คะนองไม่อยู่กับร่างกาย ไม่อยู่กับวัย มันอยู่กับใจของเรา

ให้พากันตั้งใจประพฤติปฏิบัติ เอาให้กระจ่างแจ้งซี กรรมฐานนี้ละเป็นสำคัญ มากทีเดียว พิจารณาร่างกายของเราให้แตกกระจัดกระจาย จิตใจจะสว่างจ้าขึ้นมา มีสิ่ง เหล่านี้ละมันปิดใจของเราให้มีแต่ให้ดำ ขาวมันก็เป็นดำ ดำก็ยิ่งดำไปเรื่อย ๆ คือจิตไม่มี ธรรมชั๊กฟอก ถ้าจิตมีธรรมชั๊กฟอกแล้วจิตก็สว่างงามเย็นสบาย นั่นละพระพุทธเจ้าสอน ให้อยู่ในป่าในเขา เช่นป่าช้าเป็นต้น ก็คือให้ไปฟอกจิตฟอกใจในสถานที่เหมาะสมกับ การประกอบความ پاکเพียร

รุกขมูลเสนาสน์ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวซีว อฺสุสาโท กรณียโธ บรรพชาอุปสมบทแล้วให้ท่านทั้งหลายไปอยู่ตามรุกขมูลร่มไม้ ในป่าในเขา ตามถ้ำ เงื่อมผา ป่าช้าป่ารกชัฏ ที่แจ้งลอมฟางอันเป็นที่ว่างเปล่า ภาวนาด้วยความสงบใจใน สถานที่เช่นนั้น แล้วจิตใจจะสว่างกระจ่างแจ้งขึ้นมาภายในตัว ใจจะเบิกกว้างออกไป ด้วยความรู้ความฉลาด ความโง่เขลาเบาปัญญาจะห่างออกจากตัวไปเรื่อย ๆ จิตใจสว่าง จ้าขึ้นมา ก็กลายเป็นโลกวิทู รู้แจ้งทั้งโลกนอกโลกใน โลกผีโลกคน โลกนรกอเวจี สวรรค์ ชั้นพรหม รู้ไปหมด นั่นละโลกวิทู เรียกว่ารู้แจ้งโลกด้วยการภาวนา

ถ้าไม่ได้มีการอบรมจิตใจเลยไม่เป็นท่านะ ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชาย ต้องได้มีการอบรมจิตใจตัวคึกตัวคะนอง ผู้หญิงก็คึกคะนอง ขรราวสก็นีกคึกคะนองได้ ไม่ว่าแต่พระคึกคะนอง ก็เลสมีอยู่ที่ไหนตัวคึกตัวคะนองอยู่ที่นั่นแหละ ตัวดีตัวดี้น หาความสุขความสำราญบานใจไม่ได้ก็คือกิเลสผูกมัดก่อกวนคนนั้นแหละ ให้พากันอบรมภาวนาบ้าง ตื่นขึ้นมาวันหนึ่งมีแต่มีดกับแจ็กเท่านั้นมีอะไร มานี้ตั้งกับตั้งกลับแล้ว มีดกับแจ็กๆ เราเกิดแล้วก็ตายๆ แต่การสร้างบาปสร้างกรรมนั้นสร้างไม่หยุดไม่ถอย ความดีไม่เหลือแล อย่างนี้เป็นความผิดจากการเกิด เกิดมาเพื่อความสุขความเจริญ แต่การทำเพื่อความเสื่อมเสียมันเข้ากันไม่ได้ ตายลงไปแล้วก็ไปจมลงในนรก เขาขึ้นไปสวรรค์ชั้นพรหมจนกระทั่งนิพพานเราไม่ยอมไป บีกบินลงไปนรกอเวจีให้เผาไหม้อยู่ก็กับที่กลับก็ไม่ได้โผล่หน้าขึ้นมาได้ เพราะตื่นในความชั่วช้าลามกทั้งหลายเห็นว่าเป็นของดี มันก็ชั่วไปเรื่อย ๆ ละคนเรา

วันนี้เป็นวันโอกาสวาสนาอำนวย บรรดาพี่น้องทั้งหลายได้มาบำเพ็ญกุศล กุศล แล้ววันนี้พลอยได้ฟังธรรมฟังธรรมนำไปประพฤติปฏิบัติตัวให้เป็นคนดีต่อไป อย่าเป็นคนคึกคนคะนองจนเกินเหตุเกินผลไม่ติมนุชย์เรา เกิดขึ้นมา ก็เกิดขึ้นมาด้วยอำนาจแห่งกรรมดีกรรมชั่ว บุญพาให้เกิด เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วไปสร้างแต่บาปแต่กรรมมันก็ขัดกัน เกิดมาเป็นมนุษย์ด้วยอำนาจวาสนาแห่งบุญพาให้เกิดเป็นมนุษย์ แล้วก็สร้างธรรมของมนุษย์ขึ้นที่ใจด้วยการประกอบคุณงามความดี มีศีลมีธรรมประจำใจ อย่างนี้จึงถูกต้องดีงาม ให้พากันบำเพ็ญนะ

โลกทุกวันนี้หนาแน่นเข้าโดยลำดับลำดับ หนาแน่นด้วยกิเลสตัณหา มันพอกพูนหัวใจสัตว์โลก ไม่รู้จักบาปจักบุญคุณโทษประการใดเลย มีตั้งแต่ความดีความดีความดีความดีความคะนอง หาความสงบเย็นใจไม่ได้ ก็คือจิตใจที่มีกิเลสเข้าผูกมัดก่อกวนนั้นแหละให้สงบตัวไม่ได้ จงพากันทำใจให้สงบบ้างนะทุกคน เวลาจะหลับจะนอนก็ไหวพระเสียก่อน แล้วนั่งทำความสงบใจ เจริญภาวนาด้วยคำพุทโธก็ได้ ธัมโมก็ได้ สังโฆก็ได้ หรือคำใดที่ถูกจริตจิตใจของตนนำมาบริกรรมพุทโธๆ ที่แรกอย่างน้อยให้ได้สัก ๕ นาที ต่อไปก็ก้าวเข้าสู่ ๑๐ นาทีด้วยคำบริกรรมภาวนา เลยจากนั้นไปแล้วจิตก็สงบเย็น ๆ

จิตสงบเย็นนี้เย็นมาก ไม่เหมือนอะไรภายนอกเย็นนะ เย็นนี้มีความสุข ความสงบเย็นใจจะจิตเย็น ภายนอกมันเย็นดินฟ้าอากาศไม่เป็นประโยชน์อะไรแหละ ใครก็สัมผัสสัมผัสเหมือนกัน แต่เย็นภายในใจนี้ยากที่คนจะสัมผัสสัมผัส พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่านเย็นภายในใจ อยู่ที่ไหนเย็นหมด เทวบุตรเทวดาอินทร์พรหมเย็น เพราะท่านทั้งนั้นแหละ เพราะท่านมีธรรม ไปที่เย็น พระพุทธเจ้าเสด็จไปไหนเย็น

อย่างที่แสดงไว้ว่าพุทธกิจห้า พระพุทธเจ้าทรงมีภาระห้าประการที่ประจำ พระพุทธเจ้าซึ่งสั่งสอนโลก ทำประโยชน์แก่โลกไม่มีประมาณตลอดมา พอบายสามโมง สี่โมงก็เทศนาว่าการสอนประชาชน นับแต่พ่อค้าประชาชนจนกระทั่งถึงมหากษัตริย์มา ฟังเทศน์ฟังธรรม พอตกค่าเข้ามาที่ปรุทานโอวาทแก่พระสงฆ์ผู้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ อรรถธรรมทั้งหลาย เพื่อเข้าสู่แดนมรรคผลนิพพาน จากนั้นพอหท่มแล้วก็แก้ปัญหา เทวดา แนะนำสั่งสอนเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม มาหมดละมาฟังเทศน์พระพุทธเจ้า ในเที่ยงคืน นี่เป็นวาระที่สามแล้วนะ

พุทธกิจห้าคืองานของพระพุทธเจ้าห้าประการ วาระที่สามทรงเล็งญาณ ภพ พากพเพ วิโลกนั ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลกผู้ใดจะมาข้องตาข่ายคือพระญาณหยั่งทราบ ของพระองค์ ไม่สุดวิสัยพระองค์จะเสด็จไปโปรดคนนั้นให้ได้มรรคผลนิพพานต่อไป ตอนเช้าก็เสด็จออกบิณฑบาต ใครได้เห็นได้ยินเสียงพระพุทธเจ้าทรงเปล่งออกมาแต่ละ คำ หรือแม้ได้มองเห็นเท่านั้นก็เป็นมหามงคล นี่ละ ปุพฺพญฺเห ปิณฺฑปาทนฺจ เวลา เสด็จออกบิณฑบาตเป็นประโยชน์ไปหมดเลย ไม่ว่าประชาชน-เทวบุตรเทวดาได้เป็น มงคลจากการได้เห็นได้ยินได้ฟังพระพุทธเจ้า นี่ละท่านผู้ทรงมหามงคลไว้ ไปที่ไหนก็เป็นแต่มงคลประจำพระองค์ แล้วก็ไปเป็นมงคลแก่สัตว์โลกทั้งหลายที่ได้มาสัมผัสสัมพันธ์ ได้พบได้เห็นได้ยินได้ฟังก็มีแต่ความสงบร่มเย็น ใจเป็นสิริมงคล นี่ละพระพุทธเจ้าท่าน สอนโลก

พวกเราที่มานั่งเต็มศาลานี้มันมีพุทธโธติดตัวใหม่ละ หรือมีตั้งแต่ปรตแต่ผีแต่ ยักษ์แต่มาร แต่ความทะเลาะเบาะแว้งซึ่งตีซึ่งเด่นกันนั้นหรือ ไปที่ไหนมีแต่กิเลสตัวนี้ ออกทำงานโลกจึงร้อนมากทีเดียว ธรรมไม่ได้ทำงาน ถ้าธรรมทำงานต้องมองดูกันกับ ผู้เกี่ยวข้องด้วยความเสมอภาค ด้วยความให้อภัยซึ่งกันและกัน ไม่ได้มองดูกันด้วยความยกโทษยกกรรมจะกัดจะฉีกกันอย่างนั้น เรื่องนั้นเป็นเรื่องของกิเลส เรื่องหมากัด กัน เรื่องของธรรมแล้วเห็นกันย่อมมีความเมตตาสงสาร ให้อภัยซึ่งกันและกัน ไม่ถือสี ถือสากันอย่างง่ายตาย นี่เรียกว่าธรรม มองกันโดยธรรมท่านมองอย่างนั้น

วันนี้ท่านทั้งหลายก็ได้มาได้ยินได้ฟังเสียงธรรม หลวงตาไม่ค่อยได้แสดงธรรม ละ เห็นดเห็น้อยเมื่อยล้าทุกวันนี้ ไม่เหมือนแต่ก่อน พอเทศน์ไปๆ ก็เหนื่อยๆ แล้วก็ หยุดเสีย ไม่เหมือนแต่ก่อน ขอให้ท่านทั้งหลายนำไปปฏิบัติ แต่ธรรมที่นำมาสอนนี้ ถูกต้องแม่นยำ หาที่ผิดเพี้ยนไม่ได้ ออกมาจากใจที่ถูกต้องแล้วโดยสมบูรณ์ ไม่มีอะไร บกพร่องแล้ว การสอนโลกคราวนี้เราสอนด้วยความสุดสิ้นแห่งหัวใจที่ไม่มีกิเลส ไม่มี กิเลสตัวใดแฝงอยู่ภายในจิตใจแม้เม็ดหินเม็ดทราย สอนออกไปมาน้อยเป็นใจที่ บริสุทธิ์สุดส่วน เต็มไปด้วยความแน่ใจทุกอย่างแล้วกับท่านทั้งหลาย จงนำธรรมะนี้ไป

ประพุดิปฏิบัติแก้ไขดัดแปลงสิ่งทีซัดซ้องยุ่งเหยิงวุ่นวาย เป็นข้าศึกต่อหัวใจนั้นให้จางออกไปๆ จิตใจจะได้มีความสงบร่มเย็นทั่วหน้ากัน

พระตั้งใจปฏิบัติให้ดีพระเรา คุณค่าของพระอยู่กับการประพุดิปฏิบัติศีลธรรมไม่ได้อยู่ที่ไหน คุณค่าอย่างอื่นไม่มีกับพระ ไม่เกี่ยวกับพระ คุณค่าของพระคือศีลคือธรรมคือวินัย ปฏิบัติตนให้ดีบให้ดีแล้วไปที่ไหนจะงามตางามใจ อยู่ในร่มไม้ร่มไหนก็ชุ่มเย็นๆ นี่ละผู้มีธรรมในใจ จงพากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ เอาธรรมที่สอนในวันนี้ไปเป็นคติเครื่องเตือนใจให้เป็นมงคลแก่บรรดาพี่น้องลูกหลานในบ้านในเรือน ในวัดในวา ในพระในเณร ท่านทั้งหลายจะทรงความเป็นมงคลอยู่ในหัวใจของตน อยู่ในบ้านเรือนครอบครัวของตน อยู่ในวัดในวา และอยู่ในตัวของเราเองทั่วหน้ากัน

การแสดงธรรมนี้ก็เห็นจะจบเพียงเท่านี้ แสดงมากกว่านี้ไม่ได้ เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จึงขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้องลูกหลานทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

รับชมรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ